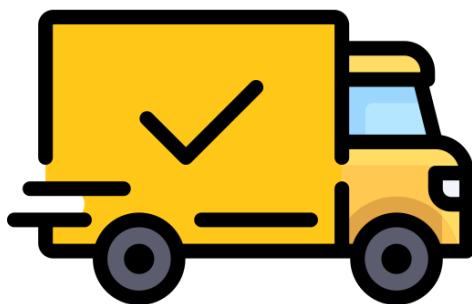

VADOVAS

„MOBILUMO PAKETAS“ – IŠSAMIAI IR
AIŠKIAI APIE NAUJUS
TRANSPORTO ĮSTATYMUS

Pirmus pokyčius, susijusius su tarptautinio kelių transporto veikla pristatė Vokietija, įvesdama **MiLoG**. Po to pasirodė Prancūzijos įstatymas **Loi Macron**.

Netrukus vežėjai susidurs su naujais pokyčiais. Nuo rugpjūčio 20 d. įsigalios pirmos „Mobilumo paketo“ taisyklės. Nuostatos bus įvedamos etapais, todėl transporto įmonių savininkai turi dar laiko, kad galėtų joms pilnai pasiruošti. Europos Komisijos teigimu, tarptautinės transporto teisės pokyčių tikslas – pusiausvyros tarp vairuotojų saugumo, socialinio teisingumo ir darnios ekonomikos išlaikymas, kartu rūpinantis ES šalių rinkos ir ekonominiais poreikiais.

Trumpai tariant, „Mobilumo paketo“ tikslas – pagerinti vairuotojų darbo sąlygas visose Europos Sąjungos šalyse.

- Privalomas vairuotojų poilsis
- Vairuotojo grįžimas į bazę
- Transporto priemonės vairavimo laiko prailginimas
- Kabotažas
- Vairuotojų komandiravimo taisyklės
- Licencijos ir tachografai tarptautiniams vežėjams, kurių transporto priemonių svoris nuo 2,5 t iki 3,5 t
- Tachografų keitimas

1. Privalomas vairuotojų poilsis (2020 m. rugpjūčio 20 d.)

„Mobilumo pakete“ numatytos naujos nuostatos dėl vairuotojų darbo ir poilsio laiko. Paketo autoriai patikina, kad jo tikslas - pagerinti saugumą keliuose ir užkirsti kelią nesąžiningai konkurencijai dėl kai kurių vežėjų taisyklių nepaisymo. Svarbi taip pat vairuotojų darbo sąlygų apsauga ir jų sauga ne tik darbe, bet ir poilsio metu. Būtent todėl bus plečiamos transporto įmonių kontrolės, kurių metu bus tikrinama, ar vairuotojai laikosi anksčiau minėtų taisyklių.

Vairuotojai taip pat privalės žinoti viską, kas susiję su vairavimu, poilsio trukme bei pavojais, kylančiais dėl per didelio nuovargio darbo metu.

1.1. Reguliarus kassavaitinis poilsis kabinoje.

Atsižvelgiant į naujas taisykles, vairuotojas negalės praleisti kabinoje poilsio, trunkančio ilgiau nei 45 valandas. Poilsiu turi būti numatyta vieta, kurioje yra tinkamos sanitarinės sąlygos bei užtikrintas saugumas ne tik vairuotojui, bet ir vežamam kroviniui. Tokia vieta gali būti šalia stovėjimo aikštelės.

SVARBU!

Saugios ir saugomos stovėjimo aikštelės turi būti audituojamos ir sertifikuojamos pagal ES standartus. Audito procedūros turi būti vykdomos tokiu būdu, kad stovėjimo aikštelės nuolatos atitiktų numatytus standartus.

Apgyvandinimo tokioje stovėjimo aikštelėje išlaidas turės padengti transporto įmonė.

Vežėjai ir vairuotojai turės prieigą prie informacijos dėl prieinamų poilsiui skirtų vietų, kurios atitinka keliamus reikalavimus. Tokia informacija bus prieinama nuolat atnaujinamoje interneto svetainėje. Europos Komisija paskelbs visų stovėjimo aikštelių, kurioms taikomas sertifikatas, sąrašą.

Tokio tipo stovėjimo aikštelės užtikrins:

- ✓ įsilaužimų aptikimą ir prevencinius veiksmus,
- ✓ apšvietimą ir matomumą,
- ✓ avarinį kontaktinį punktą ir procedūras avarijos metu,
- ✓ tinkamą sanitarinę infrastruktūrą kiekvienai lyčiai,
- ✓ galimybę nusipirkti maisto ir gėrimų,
- ✓ susisiekimą, leidžiantį komunikuotis,
- ✓ elektros šaltinį.

Įgyvendinant TEN-T (transeuropinį transporto tinklą), turi atsirasti tiek naujų ir saugių stovėjimo aikštelių, kad atstumas tarp jų nebūtų didesnis nei 100 km.

SVARBU!

Jei vairuotojas dirba ne vienas, o įguloje, jis gali išnaudoti 45 valandas trunkančią pertrauką transporto priemonėje, kurią vairuoja kitas vairuotojas, su sąlyga, kad tos pertraukos metu neteiks pagalbos transporto priemonę vairuojančiam vairuotojui.

1.2. Pertraukos

Vairuotojo darbo laikas, o visų pirma poilsio laikas, nustatytas taip, kad būtų mažinama grėsmė kelių eismo saugumui. Šiuo metu, be kita ko, galioja kassavaitinis poilsis – reguliarus (45 valandų) ir sutrumpintas (bent 24 valandų). Dabar vairuotojas per dvi darbo savaites išnaudoja bent du reguliarius kassavaitinius poilsius ir vieną sutrumpintą kassavaitinį poilsį.

Tačiau „Mobilumo paketas“ keičia taisyklę, susijusią su kassavaitiniais poilsiais (sutrumpintais ir reguliariais). Nuo naujų taisyklių įsigaliojimo, vairuotojas per dvi darbo savaites turės išnaudoti:

- du reguliarius poilsio laikotarpius,
- arba vieną reguliary sutrumpintą poilsio laikotarpį ir vieną sutrumpintą kassavaitinį laikotarpį, trunkantį bent 24 valandas.

1.3. Sutrumpintų kassavaitinių poilsių išnaudojimas

Sutrumpintą poilsį galima išnaudoti vėliausiai pasibaigus šešiems 24 valandų poilsio laikotarpiams (kurie skaičiuojami nuo praėjusio kassavaitinio reguliaraus poilsio laikotarpio pabaigos). Vairuotojai, kurie vykdo tarptautinius krovinių vežimus, gali išnaudoti iš eilės du sutrumpintus kassavaitinius poilsio laikotarpius su sąlyga, kad per 4 po to einančias darbo savaites išnaudos kassavaitinius poilsio laikotarpius, kur bent du iš jų bus reguliarius kassavaitiniai poilsio laikotarpiai.

1.4. Reguliarių kassavaitinių poilsių išnaudojimas

Kai vairuotojas išnaudoja iš eilės du sutrumpintus kassavaitinius poilsius, kitas bus kassavaitinis reguliarus poilsis bei suteiktas kompensuojamas poilsio laikotarpis. Tokį poilsio laikotarpį vairuotojas turės būtinai praleisti įmonės buveinėje, registracijos šalyje arba vairuotojo gyvenamojoje vietoje. Vairuotojo sugrįžimas į šalį turi būti įformintas.

1.5. Kuo yra kompensuojamas poilsio laikotarpis?

Vairuotojas vienu metu turi išnaudoti likusią sutrumpinto kassavaitinio poilsio dalį. Kompensuojamas poilsio laikotarpis išnaudojamas prieš pasibaigiant trečiai darbo savaitei, einančiai iš karto po savaitės, kurią buvo išnaudotas sutrumpintas kassavaitinis poilsio laikotarpis.

Tačiau, jeigu vairuotojas išnaudos iš eilės du sutrumpintus poilsio laikotarpius, po jų einantis reguliarus kassavaitinis poilsis turi būti išnaudotas tik po to, kai už juos bus suteiktas kompensuojamas poilsio laikotarpis.

Poilsio laikotarpių, išnaudojamų kaip kompensuojamus poilsio laikotarpius, trunkančių ilgiau nei 45 valandos, vairuotojas negali leisti kabinoje. Taip pat ir kiekvieną poilsį, trunkantį ilgiau nei 45 valandos, vairuotojas turi leisti atitinkamomis sąlygomis – vietoje, kurioje yra tinkama nakvynės ir sanitarinė infrastruktūra, pritaikyta kiekvienai lyčiai. Tokiu atveju nakvynės išlaidas padengia darbdavys.

1.6. Poilsio pertraukimas kelte

Vairuotojas, kuris vykdydamas transporto paslaugas yra kelte arba traukinyje ir išnaudoja reguliary kasdienį arba sutrumpintą kassavaitinį poilsio laikotarpį, minėtą laikotarpį gali pertraukti du kartus dėl kitų darbo veiklų, kartu trunkančių ne ilgiau nei valandą laiko.

SVARBU!

Poilsio metu vairuotojui turi būti prieinama miegamoji kabina, miegamoji vieta arba gultas.

2. Vairuotojo sugrįžimas į įmonės bazę (2020 m. rugpjūčio 20 d.)

„Mobilumo paketas“ įpareigoja vežėją organizuoti vairuotojų darbą taip, kad jie turėtų galimybę sugrįžti į bazę ir išnaudoti reikalaujamą atitinkamą poilsio laikotarpį. Tuo metu jie privalo išnaudoti bent vieną reguliary kassavaitinį poilsio laikotarpį arba kassavaitinį laikotarpį, trunkantį ilgiau nei 45 valandos, tai yra kompensuojamas poilsio laikotarpis už sutrumpintą kassavaitinį laikotarpį.

Svarbu, kad transporto įmonės taip organizuotų vairuotojų darbą, jog jie nepraleistų pernelyg daug laiko išvykę iš namų ir galėtų naudotis ilgais poilsio laikotarpiais, pvz.: gyvenamojoje vietoje. Galiausia, tai vairuotojai turi turėti galimybę pasirinkti, kur praleidžia poilsio laiką – namuose ar įmonės buveinėje.

Tokie veiksmai turi būti įforminti – fiksuoti tachografais, vairuotojų darbo planais ar kitais dokumentais. Šie dokumentai turi būti prieinami transporto įmonės biure ir pateikiami kontrolės institucijai pareikalavus.

3. Transporto priemonės vairavimo laiko prailginimas (2020 m. rugpjūčio 20 d.)

Vairuotojas galės maksimaliai valandą viršyti dienos ar savaitės transporto priemonės vairavimo laiką, kad galėtų patekti į bazę ar gyvenamąją vietą ir išnaudoti reguliary kassavaitinį ir sutrumpintą poilsio laikotarpį. Tačiau sąlyga tokia, kad papildoma vairavimo valanda negali kelti grėsmės kelių eismo saugumui.

Vairuotojas turės taip pat kitą galimybę – jis galės prailginti vairavimo laiką net 2 valandomis, su sąlyga, kad tiesiogiai prieš pradėdamas papildomą darbo laiką, išnaudos 30 minučių pertrauką.

Darbo laiko prailginimo priežastys bus įrašytos ranka tachografo registracijos lape, spaudinyje arba darbo plane, vėliausia iš karto po to, kai bus pasiekta tikslinė vieta.

Kiekvienas prailgintas darbo laikas turi būti kompensuotas lygiaverčiu poilsio laikotarpiu, kuris išnaudojamas kaip vienkartinis poilsio laikotarpis prieš trečios darbo savaitės pabaigą, einančios po savaitės, kurios metu vairuotojas transporto priemonę vairavo ilgesnį laiką.

4. Kabotažas (2022 m. kovas)

„Mobilumo paketas“ keičia iki šiol galiojančias taisykles, susijusias su kabotažu. Šiuo metu užsienio šalyje galimos trys kabotažo operacijos per septynias dienas. Įsigaliojus „Mobilumo paketui“, vežėjas galės atlikti maksimaliai tris kabotažus per kitas septynias kalendorines dienas, tačiau vairuotojas negalės atlikti sekančio kabotažo tos pačios šalies teritorijoje, jeigu nepraeis bent keturios dienos nuo paskutinio tokio pobūdžio išvykimo. Tai reiškia, kad transporto priemonė bus „užšaldyta“ (dėl to atsirado šią nuostatą atitinkantis pavadinimas cooling off) bent 4 dienas po kabotažo atlikimo (pvz. Vokietijos teritorijoje).

5. Vairuotojų komandiravimo tarptautiniame transporte taisyklės (2022 m. kovas)

Vadovaujantis „Mobilumo paketu“, komandiravimo taisyklės netaikomos vairuotojams, kurie vykdo:

- dvišalius vežimus,
- tranzitinius vežimus,
- mišriuosius (kombinuotus) vežimus (jeigu vykdomi įgyvendinant dvišalį vežimą),
- cross trade tipo vežimą (taisyklė netaikoma 1 papildomos pakrovimo arba iškrovimo operacijos atveju arba 2 papildomų pakrovimo arba iškrovimo operacijų atveju grįžtant, su sąlyga, kad jie vyksta įgyvendinant dvišalį vežimą. Ši taisyklė netaikoma, jeigu ranka užrašomas sienos kirtimo momentas).

Keičiasi taip pat taisyklės dėl pranešimo apie komandiruojamus vairuotojus ir jų atlyginimo išskaičiavimo. Apribojami administraciniai ir kontrolės reikalavimai:

- vežėjas privalo pranešti apie komandiruojamą vairuotoją elektroniniu būdu, IMI sistemos pagalba, naudodamasis daugiakalbe standartine forma. Tai būtina atlikti vėliausiai komandiravimo dieną.
- transporto priemonėje būtina turėti ir patikrinimo metu pateikti popierinę arba elektroninę kopiją: komandiravimo paraiškos, važtaraščių ir tachografų įrašų su įrašytais valstybių, kurių sienos kertamos, simboliais.
- patikrinimą atliekančiai įstaigai pareikalavus, būtina išsiųsti elektroniniu būdu, IMI sistemos pagalba dokumentus, susijusius su vairuotojo komandiravimu (be kita ko: darbo sutartis, darbo laiko apskaitos žiniaraštį ir atlyginimo mokėjimo patvirtinimą, tachografų įrašus ir važtaraščius bei komandiravimo paraiškų kopijas).

6. Licencijos ir tachografai tarptautiniams vežėjams, kurių transporto priemonių svoris nuo 2,5 t iki 3,5 t (2022 m. birželis).

Esminiu pokyčiu vežėjams, kurių transporto priemonių svoris mažesnis nei 3,5 t – yra leidimo vykdyti vežimo kelių transportu veiklą įvedimas. Iki šiol toks leidimas nebuvo reikalingas.

Taigi įsigaliojus „Mobilumo paketui“, verslininkams, vykdančiams krovinių gabenimą transporto priemonėmis, kurių leistina maksimali masė 2,5–3,5 t, bus taikomi nauji reikalavimai:

- gauti leidimą vykdyti vežimo kelių transportu veiklą,
- gauti Bendrijos licenciją,
- įrodyti atitinkamo lygio finansinę būklę.

SVARBU!

Europos Komisija nustatė reikalaujamo finansinio įkaito lygį, kurio dydis 1,8 tūkst. Eur pirmai transporto priemonei automobilių parke ir po 900 Eur kiekvienai sekančiai transporto priemonei.

7. Tachografų keitimas (2024 m. gruodis – 2026 m. liepa)

Su šiais įrenginiais susijusių pokyčių įvedimo datos:

- privalomas analoginių ir skaitmeninių tachografų keitimas II generacijos išmaniaisiais tachografais – 2024 m. gruodžio mėn.
- pareiga saugoti ir kontrolės metu pateikti tam tikros dienos ir 56 ankstesnių dienų tachografo duomenis – 2024 m. gruodžio mėn.
- privalomas I generacijos išmaniųjų tachografų keitimas II generacijos išmaniaisiais tachografais – 2025 m. rugsėjo mėn
- privalomas tachografų naudojimas bei vairuotojų, kurių vairuojamos transporto priemonės svoris iki 3,5 t tarptautiniame transporte, darbo laiko ir poilsio registravimas – 2026 m. liepos mėn.

Priminimui. Nauji išmanieji tachografai automatiškai fiksuoja transporto priemonės buvimo vietą iš eilės punktais (arba punktais, kurie yra arčiausia vietų, kuriose prieinamas palydovinis signalas). Be to, siekiant palengvinti atitikties nustatymą kontrolę atliekančioms įstaigoms, tachografas registruoja informaciją apie tai, kokiam tikslui panaudota transporto priemonė – krovinių ar asmenų pervežimui.

Būtent todėl transporto priemonėse, pirmą kartą užregistruotose praėjus 36 mėnesiams nuo „Mobilumo pakete“ pateiktų tikslų nuostatų įsigaliojimo, bus montuojami tachografai, prijungti prie palydovinės navigacijos sistemos.

Automatinis sienos kirtimo fiksavimas bus taikomas transporto priemonėms, kurios pirmą kartą registruotos kažkurioje ES šalyje, per dvejus metus nuo tikslų nuostatų įsigaliojimo.

Vairuotojai lygiai taip pat, kaip iki šiol, turės registruoti dienos darbo laiko pradžios ir pabaigos šalį, įvesdami tachografe atitinkamą simbolį. Kiekvienas sienos kirtimas bus registruojamas vairuotojui įvedant šalies, į kurią įvažiavo, simbolį. Tai būtina atlikti iš karto kirtus sieną, artimiausioje sustojimo vietoje. Išmanieji tachografai automatiškai registruoja šalį.